

Skjøtselsplan for Jølkroken, Orkland kommune, Trøndelag fylke

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt
naturtype

Solfrid Helene Lien Langmo

Skjøtselsplan for Jølkroken, Orkland kommune, Trøndelag fylke

Forfattere: Solfrid Helene Lien Langmo

Publisert: 01.06.2024

Antall sider: 36 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Kari-Elin Røttereng Lillemo

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Langmo, S. H. L. 2024. Skjøtselsplan for Jølkroken, Orkland kommune, Trøndelag fylke. Biofokus rapport 2024-074. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Solnedgang i slåtteeng / Deler av slåtteenga i Jølkroken / Sommerfugl på gullris / Rester av høyløe / Vokssopp. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo

Biofokus rapport 2024–074

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-384-8

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Skjøtselsplanen for Jølkroken i Orkland kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra grunneier. Området ligger innenfor Trollheimen landskapsvernområde. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark i Trøndelag. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase. I tillegg er verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde lagt ved.

Biofokus takker grunneier og skjøtselsansvarlig Kari-Elin Røttereng Lillemo for faktaopplysninger, god dialog, godt samarbeid og verdifulle innspill til planen. Vi takker også for den gode mottakelsen vi fikk sommeren 2023!

Markabygda, 1. juni 2024

Solfrid Helene Lien Langmo

Rester av ei av høyløene i området. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo

Innhold

1	Slåttemark i Midt-Norge	5
2	Skjøtselsplan for Jølkroken	7
	NINFP2410147607	7
2.1	Innledning	8
2.2	Hensyn og prioriteringer	11
2.3	Tradisjonell og nåværende drift	13
2.4	Aktuelle erfaringer med skjøtselen	14
2.5	Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	14
2.6	Mål for verdifull slåttemark	16
2.7	Restaureringstiltak	16
2.8	Skjøtselstiltak	17
2.9	Oppfølging av skjøtselsplanen	19
3	Kilder	20
	Vedlegg	21
	Bilder	21
	Naturtyper	27
	Lokalitetsbeskrivelse etter Miljødirektoratets instruks	27
	Artslister	28
	Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater	31
	Forskrift om vern av Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal og Sunndal kommunar, Møre og Romsdal, Oppdal, Rennebu og Meldal kommunar, Trøndelag.	32

1 Slåttemark i Midt-Norge

Tradisjonelle slåttemarker er arealer i innmark og utmark som ble slått regelmessig og forholdsvis seint i sesongen. Slåttetidspunktene varierte lokalt i forhold til hvor slåttemarkene lå og etter typen slåttemark. Slåttemarkene domineres av ville plantearter, og de er ofte urterike. Derfor blir de gjerne kalt blomsterenger. Artssammensetningen i slåttemarkene varierer mye på grunn av jordsmonn, høgde over havet m.m. Etter fuktighetsforholdene skilles det mellom tørreng, friskeng og fukteng.

I de tørre engene vokser det lave gras og urter, blant anna katterot (i midten). På de arealene hvor grunnen er litt kalkholdig, kommer også sølvmyr inn (t.h.). Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

I tørrengene er lavvokste gras og urter vanlige, slik som gulaks, gjeldkarve, vill-løk, gulmaure, blåkløkke, engfiol, smalkjempe, katterot, tiriltunge, blåknapp, legeveronica, stemorsblom og øyentrøst. Områder med kalkholdig jordsmonn får i tillegg inn arter som vill-lin, jåblom, rundskolm, flekkmyr, sølvmyr og lodnerublom. I seterregionen finnes også setermjelt, hvitkurle, rublom-arter og søte-arter. Flere av disse er på rødlista over trua arter (Artsdatabanken 2021).

Frisk, fattig slåttemark i Stjørdal. Dette er den vanligste slåttemarkstypen i regionen. Her vokser grasarter som gulaks (i midten), engkvein og rødsvingel sammen med urter som prestekrage, karve (til høyre), engsyre, hvitkløver og blåkløkke. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Friskengene (dvs. litt fuktigere enger) er prega av et tett grasteppe med bl.a. engkvein og rødsvingel og halvgras som bleikstarr og engfrytle. Her finnes i tillegg mange urter, slik som småengkall, ryllik, blåkløkke, gulmaure, rødknapp, prestekrage, karve, gjeldkarve, engsyre, hvitkløver, tepperot, følblom,

engsoleie, øyentrøst, rødkløver, hvitmaure, nattfiol-arter, blåknapp, tveskjeggveronika, legeveronika og engsoleie.

Ved kysten (spesielt i Møre og Romsdal) kan også jordnøtt og solblom inngå i slåttemarkene. I kalkholdige områder er friskengene ofte prega av graset dunhavre. Her kan det i tillegg vokse hjertegras, stortveblad, brudespore, bakkesøte, marinøkkel, jåblom, storblåfjær, flekkmure, vill-løk og nyresoleie. Ved kysten kan man dessuten finne bleiksøte, og i fjellet vokser ofte urter som svarttopp, fjelltistel, setermjelt, reinmjelt, flekkmure, hvitkurle, fjellnøkleblom, fjellbakkestjerne og snøsøte i slik kulturmark. Flere av disse er på den norske rødlista. Fuktengene har gjerne en høyere vegetasjon med store gras som sølvbunke. Her vokser også bekkeblom, enghumleblom, krypssoleie og hanekam.

I slåttemarker nær fjellet, slik som på fjellgardene i Sunndal, kan man finne arter som fjellmarinøkkel (i midten) og fjelltistel (til høyre). Begge disse artene er mest vanlige på noe kalkholdig grunn. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Slåttemarker med spredte trær som ble styvet (lauvet) til fôr kalles lauvenger. Lauvenger finnes både i lavlandet og i høgereliggende områder i Midt-Norge. Spesielt i fjordene på Nordmøre finnes gode eksempler på denne kulturmarkstypen. Områder med hassel ble tidligere ofte stelt for å sikre best mulig avkastning, både av nøtter og materiale brukt til tønnebånd og flettearbeid. For skjøtsel og restaurering av styvingstrær se Miljødirektorates egen veileder for dette.

Tradisjonelle slåttemarker har blitt svært sjeldne og det er derfor spesielt viktig at de gjenværende slåttemarkene holdes i hevd på tradisjonelt vis. Slike områder bør slås seint og etter at de fleste plantene har blomstra av og satt frø. Følg helst den lokale tradisjonen for slåttetidspunkt om den er kjent. Man må ikke gjødsle og bruke tunge maskiner på slike arealer. Høyet må fjernes for å unngå næringstilførsel. Høstbeiting og ofte også en kort periode med vårbeiting var vanlig i slåttemarkene i regionen, men tradisjonene for dette varierte. Spesielt forsiktig må man være med vårbeiting av sau på arealer med rik vårflora (for eksempel der det er forekomster av orkideer).

Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i mer detalj i veiledningsheftet (Svalheim et al., 2018), og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsesplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge (Bele & Norderhaug, 2008). Mye av denne teksten om slåttemark er også hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Jølkroken

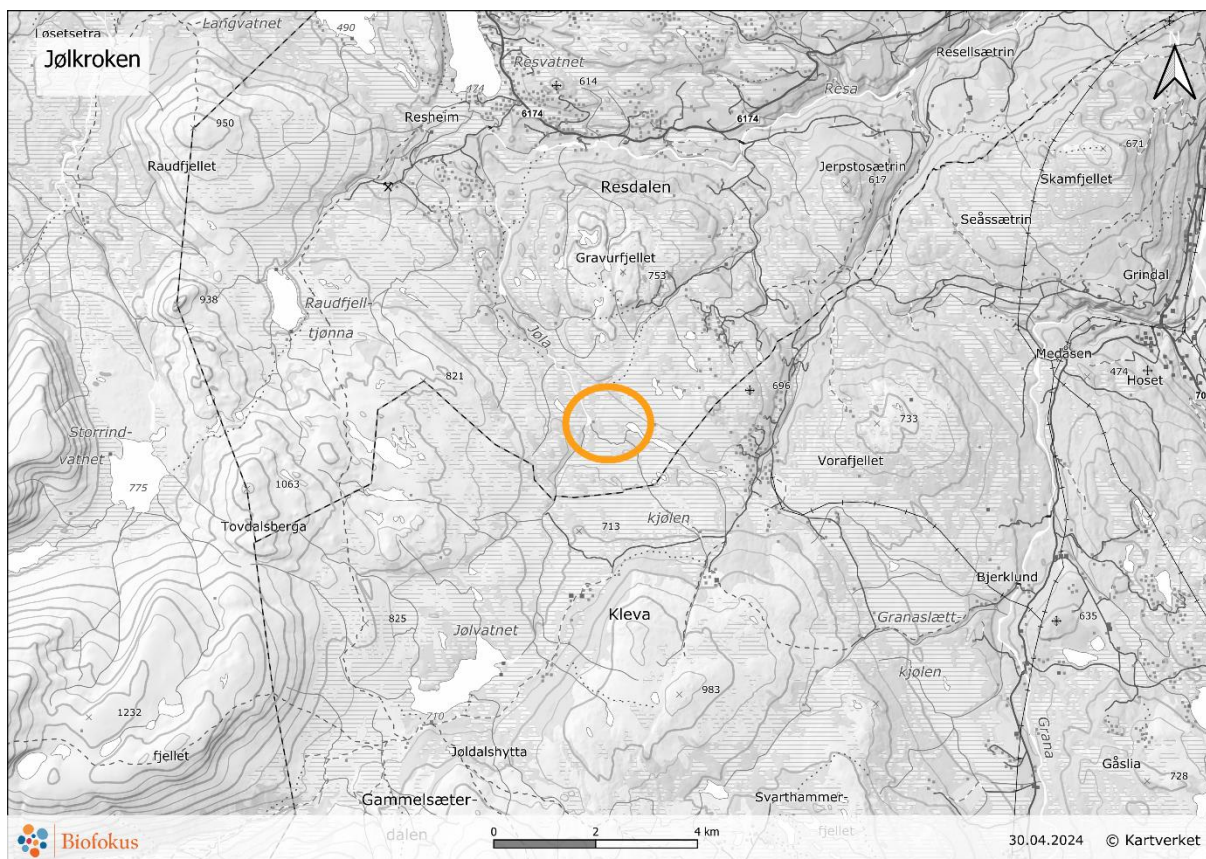
GRUNNEIER: Kari-Elin Røttereng Lillemo		ANSVAR SKJØTSEL: Kari-Elin Røttereng Lillemo		LOKALITETSKVALITET I NATURBASE: Høy kvalitet ¹
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: 30.04.2024			DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 22. og 24.08.2023	
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Intervju og befaring sammen med grunneier. Grunneier har fått anledning til å uttale seg til utkast til planen.				
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo				FIRMA: Biofokus
UTM SONE LOKALITET(ER): Jølkroken 32 N	NORD: 6975495	ØST: 528711	GNR./BNR.: 511/1	
Jølkroken Ø 32 N	6975161	529440	511/1 og 517/6	
ID:	LOKALITET:	NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN- /NATURBASE LOKALITET:	AREAL (ETTER EVENTUELL RESTAURERING):	
NINFP2410147608	Jølkroken	11 daa	11 daa	
NINFP2410147607	Jølkroken Ø	55,1 daa	55,1 daa	
DEL AV VERNEOMRÅDE: Ja HVILKET VERN: Trollheimen landskapsvernområde			DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP: Nei	

¹ Vurdering av lokalitetskvalitet følger Miljødirektoratets instruks fra 2023 (Miljødirektoratet, 2023b)

2.1 Innledning

Biofokus har på oppdrag for Kari-Elin Røttereng Lillemo utarbeidet skjøtelsesplanen for slåttemarkene i Jølkroken (gnr 511/1) i Orkland kommune. Også deler av gnr. 517/6 inngår i lokalitetene registrert som slåttemark (innenfor lokaliteten Jølkroken Ø), og skjøtelsesrådene i denne planen er overførbare også til denne delen av slåttemarka. Feltarbeidet i området ble utført den 22. og 24.08.2023 i forbindelse med basiskartlegging i deler av Trollheimen landskapsvernområde på oppdrag for Miljødirektoratet. Det ble gjennomført i godt vær og gode undersøkelsesforhold. Undersøkelsene ble utført på en tid på året der en regner med å kunne fange opp de fleste relevante artsgrupper inkludert beitemarksopp. Data er i 2023 digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet for basiskartlegging i tråd med Miljødirektoratets oppdragsbeskrivelse for slik kartlegging (Miljødirektoratet, 2023a). Her presiseres det at lokaliteter med slåttemark skal skilles ut fra annen semi-naturlig eng, noe som sammen med de registrerte variablene gjør at en i forbindelse med arbeidet med skjøtelsesplanen, både kan utlede og kvalitetsvurdere slåttemarkene i tråd med Miljødirektoratets instruks for 2024 (Miljødirektoratet, 2024). En del artsfunn ble i forbindelse med feltarbeidet lagt inn i BioFokus Artsfunnbase (BAB) og fremkommer slik i Artskart.

Jølkroken ligger ved elva Jøla og vest av Langvasskjølen helt sør i Orkland kommune. Engene ligger omgitt av myrer og skog i overkant av 600 moh., og er et av mange områder med setervoller sørover i Jøldalen. Berggrunnen består for det aller meste av amfibolitt (NGU, 2024a), mens løsmassene består av tykke morenemasser (NGU, 2024b). Moen (1998) plasserer lokaliteten i nordboreal vegetasjonssone (NB) og i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (O1).

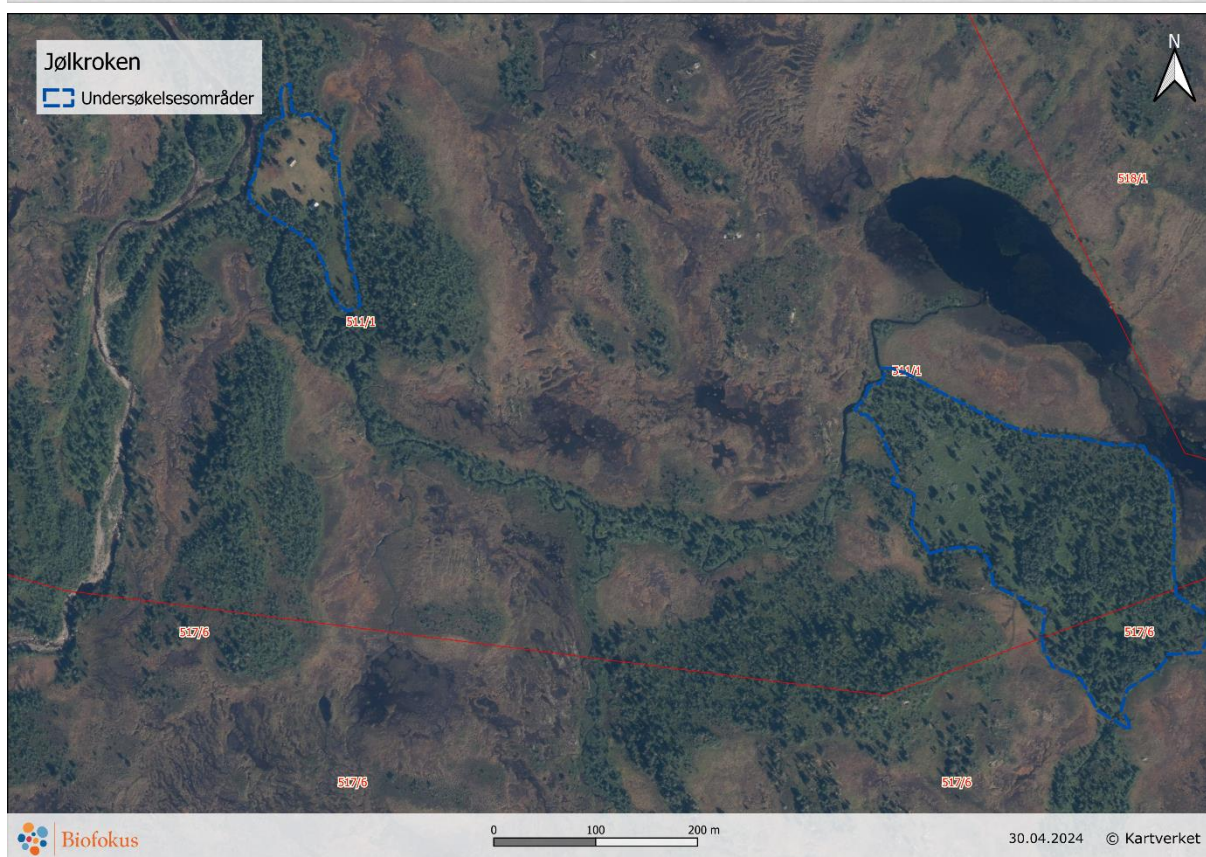
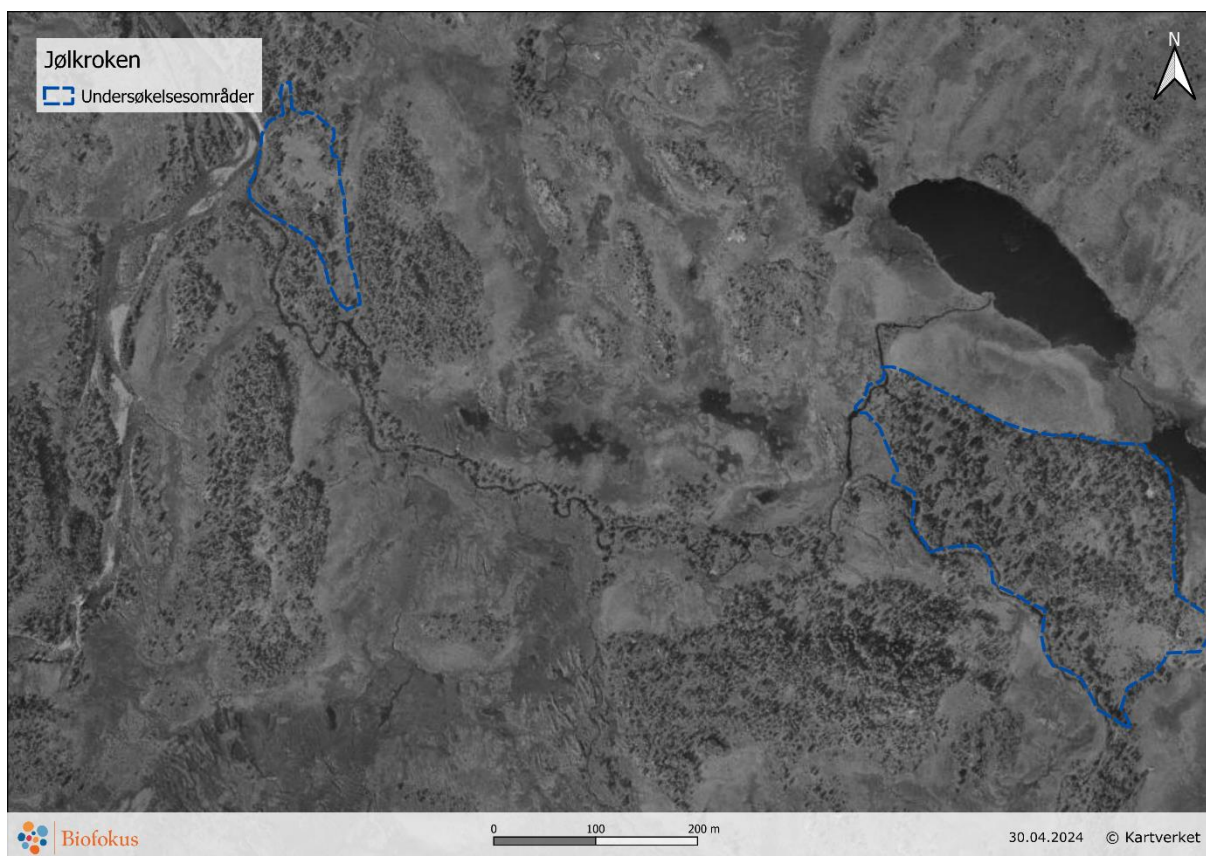
Figur 1. Jølkroken ligger innenfor den oransje omrammingen. Kartgrunnlag: Kartverket.

Slåttemarkene i Jølkroken ligger fordelt på to områder (Jølkroken (NINFP2410147608) og Jølkroken Ø (NINFP2410147607)), og ser ikke ut til å være undersøkt tidligere, men en kjenner til at det har vært slått her fram til i alle fall 1940. Lokalitetene er derfor undersøkt i 2023 og kvalitetsvurdert etter Miljødirektoratets instruks for 2024 (Miljødirektoratet, 2024), hvor de begge oppnår høy lokalitetskvalitet. Jølkroken Ø oppnår høy lokalitetskvalitet i første rekke basert på høyt areal (over 50 daa), samt delvis igangsatt rydding og også spor etter nyere bruk i form av beite med sau på utmarksbeite. Deler av engene er også fremdeles forholdsvis åpne mellom trærne, og egner seg slik godt for restaurering. For Jølkroken er det allerede gjennomført en omfattende restaurering gjennom fjerning av betydelige mengder ung bjørk og einer. I tillegg skjottes lokaliteten med slått, men uten at avlinga fjernes. Enkelte kantsoner er mer gjengrodd, og bruksintensiteten varierer dermed betydelig over små avstander. Også denne enga beites sporadisk av sau på utmarksbeite.

Slåtteengene i Jølkroken er varierte og inneholder basert på NiN 2.3 (Bratli et al. 2019), både kalkfattige og fuktige, kalkrike partier. Det er likevel de middelsrike og svakt kalkrike arealene som dominerer størsteparten av engene. Flere steder er det også synlig at engene i alle fall sporadiske er eller har vært påvirket av flomvann fra Jøla. Særlig på Jølkroken Ø finnes rester etter gamle elveløp, og det kan se ut til at mye av den grasrike kantskogen langs elver og bekker i området har vært slått lenger tilbake i tid. Mengdearter i engene her er blant annet gulaks, engkvein, blåkløkke, hvitmaure og i partier sølvbunke og skogørkvein i tillegg til vier og einer. I de tørrere partiene, som særlig ser ut til å finnes i Jølkroken dominerer finnskjegg. Ut over dette finnes arter som fjellmarikåpe, fjelltimotei, bråtestarr, kornstarr, legeveronika, bakkefrytle, bleikstarr, harerug, myrfiol, tepperot og øyentrøst sp. vanlig i begge slåtteengene. I mer kalkrike partier inngår i tillegg arter som fjelltistel, tyrihjel, skogstorkenebb, fjellfrøstjerne og hvitmaure. Delvis er engene tresatt med bjørk, noe de ut fra eldre flyfoto ser ut til å ha vært lenge. Mange av bjørkene er derfor gamle, men innimellom finnes også tette oppslag av yngre bjørkekratt, samt vier og einer.

Av rødlistearter basert på Norsk rødliste for arter fra 2021 (Artsdatabanken 2021) er mørkskjellet vokssopp (Sårbar – VU) registrert, en typisk art knyttet til gammel kulturmark i dette området. Det er sannsynlig at potensialet er til stede for flere arter av beitemarksopp. Potensialet for rødlistearter er imidlertid noe usikkert med tanke på gjengroingsgraden. Ingen fremmedarter basert på fremmedartslista (Artsdatabanken, 2023) er registrert her. Nesten alle registreringer i Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge, 2024) som finnes på setervollene er gjort i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplan. Slåttemark er regnet som en kritisk truet (CR) naturtype på Norsk rødlistede naturtyper (Artsdatabanken, 2018).

Kulturlandskapet i Jølkroken ligger et stykke fra andre lignende lokaliteter og også høyt over havet. På grunn av dette sammen med den forholdsvis lange vinteren er det likevel grunn til å tro at potensialet for rødlistearter av pollinerende insekter er noe mer begrenset enn lavere ned i terrenget. Den kan likevel potensielt huse enkelte rødlistearter av insekter, men sannsynligvis arter med en videre økologi eller knyttet til høyereliggende områder snarere enn mer varmekrevende arter.

Figur 2. Det samme området markert på flyfoto fra hhv. 1958 (øverst) og 2022 (nederst). På nyeste flyfoto er også eiendomsgrensene lagt inn. Her ser en at deler av Jølkroken Ø ligger på en annen eiendom. Det er på eiendommen som omfatter hele Jølkroken og mesteparten av Jølkroken Ø det er gjennomført skjøtsels- og restaureringstiltak. Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 3. Naturtypelokalitetene slik de ble avgrenset i 2023. Begge oppnår høy lokalitetskvalitet (skarp lilla farge) etter Miljødirektoratets instruks for 2024. Kartgrunnlag: Kartverket.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Mye av det gamle kulturlandskapet i kommunen har de siste 50 årene gjennomgått store forandringer med intensivering av driftsformer og gjengroing/tilplanting av områder som ikke har latt seg drifte rasjonelt. Dette gjelder også for mye av seterlandskapet, hvor mengden beitedyr i utmarka har gått ned, og bruken av setervollene til slått mange steder er opphørt. Jølkroken er slik spesiell sammen med noen av de andre vollene i Jøldalen, da de fremdeles er åpne og helt eller delvis i drift. De representerer en slik en viktig del av kommunens kulturarv. Småskala kulturlandskap som Jølkroken har generelt hatt en klar tilbakegang i det moderne jordbrukslandskapet, og er i dag derfor enda viktigere for mange arter sammenlignet med tidligere, da slike områder var langt vanligere. Å opprettholde tradisjonell skjøtsel på de arealene der dette er mulig, er derfor et svært viktig element i ivaretagelsen av det store arts mangfoldet knyttet til slike kulturlandskaper.

Rundt engene i Jølkroken er det som en gang var treløse heier for lengst grodd igjen med skog som i dag i stor grad domineres av gammel bjørk. Også deler av setervollene er tett tresatt (sone 2 og 3 i kartet i fig. 4 og 5). Tresjiktet i området domineres i stor grad av bjørk, med innslag av noe furu rundt Jølkroken. Her er det behov for å fjerne yngre lauvskog, vierkratt og einer for å hindre at disse sprer seg videre, og for å i fremtiden kunne skjøtte disse arealene med slått. I tillegg vil det være behov for å hogge en del eldre trær. Ved hogst bør en sette igjen en del trær (5-15 per daa), fortrinnsvis gammel bjørk og furu. Det ser ut til at det har vært tradisjon for å ha en del trær, kanskje først og fremst bjørk, i og rundt slåtteengene i området, noe som blant annet vises på de eldste flyfotoene over området, og på gamle bilder en kan finne i bøker (Folden, 1997, 1998). Trærne vil i fuktige partier bidra til å

opprettholde vannbalansen i jorda og unngå forsumping av terrenget. I tillegg har de en funksjon som kantskog langs vassdragene. Trærne som settes igjen bør være fullvoksne til gamle, og en bør i tillegg sette igjen allerede døende trær og hogststubber av bjørk. På sikt vil disse dø og falle over ende, og vil slik bidra til økt mangfold av habitater knyttet til død ved. Også enkelte yngre trær bør settes igjen som rekrutteringstrær for de gamle. Å sette igjen en del trær vil også minske oppslaget av hoggvokste arter som sølvbunke og skogørkvein, arter som kan dominere fullstendig etter snauhogst på grunn av tilgang på mye næring fra råtnende røtter. Om disse får dominere, kan de utkonkurrere småvokste urter og grasarter, og særlig om hogsten ikke følges opp av regelmessig slått eller beite i etterkant.

Arbeidet med restaurering vil være mindre arbeidskrevende i de områdene der gjengroingen er kommet kortere (sone 2), sammenlignet med der de den er kommet lenger (sone 3). Det er slik mest aktuelt å konsentrere seg om restaurering av arealene i sone 2 i første omgang, mens en i sone 3 starter med å fjerne vier og einer. Samtidig settes vierkratt igjen både ut mot tilgrensende myrer, og i kantsonene mot Jøla. Disse er viktige for mange arter, blant som skjul- og leveområder for fugl, insekter og småvilt. Det er videre en fordel om eventuell storvokst selje settes igjen ved hogst av kantskog, da disse er viktige for mange tidligflyvende insekter om våren. Også rogn har blomster som er populære hos insektene. Enkelte kvisthauger kan legges igjen på sidene av engene ved rydding som skjulested for insekter, småvilt og fugl. Stubber som ikke er til hinder for slått kan også stå. Eventuelle steinmurer, rydningsrøyser og lignende kan med fordel ryddes fram fra skogen da like elementer er viktige som skjul og ly for fugl, insekter og småvilt. Videre kan en prøve å etablere såkalte «ratutgarder.» ved rydding kvist, i stedet for at denne brennes eller legges i hauger. Dette var en tradisjonell måte å bruke kvist og einer rydda på innmark tidligere. Dette kan gjerne etableres langs østre og nordre kant av Jølkroken Ø, der det i dag er mye einer. En bør samtidig unngå grøfting av myr i forbindelse med etablering av slike.

Jølkroken ligger isolert fra andre kulturmarkslokaliteter og høyt over havet, og er av den grunn mindre viktig for insekter enn tilsvarende lokaliteter i lavlandet. Den har likevel forekomster av urter og gras i et landskap som ellers domineres av skog og myrer, slik at den er viktig for mer vanlige arter av insekter. Dette tiltrekker seg igjen småfugler og dem som jakter på småfuglene. Mange av insektene i kulturlandskapet er avhengig av en mosaikk av enger og kantsoner for å overleve. Blant annet har mange arter larvestadier i død ved. Det er også en fordel at det forekommer flekker med bar jord i tilknytning til engene, noe som bare svært sparsomt forekommer i dag. Slike flekker er viktige som yngleplasser for mange insektarter. Slike flekker er mest aktuelle å anlegge på tørre rygger eller i solrike skråninger tett inntil engene. Mange av insektene er knyttet til planter med mye nektar, som blåknapp, rødknapp, kløver, blåklokke og tistler. Det er dermed en fordel med slått i august, noe som også er tradisjonelt slåttetidspunkt i området (august til starten av september (Folden, 1998)). Da har flere av de nevnte plantene satt frø og mange av insektene som er avhengig av dem har sverma ferdig.

Engene i Jølkroken har samla sett stort areal og særlig for Jølkroken Ø må det påregnes en betydelig restaureringsjobb. Samtidig er det viktig å holde engene som allerede er åpen slåtte-mark (Sone 1 i fig. 4 og 5) i hevd. Om det ikke lar seg gjøre å slå hele arealet hvert år, kan det deles opp i flere delområder. Det er da en fordel at hvert delområde slås minimum hvert 4.-5. år. Ved slått er det viktig at hele delområdet slås, og at avlinga fjernes. Det er videre viktig å slå så langt som mulig ut mot skogkanten som mulig hver gang, for å hindre kantvegetasjonen i å kripe sakte men sikkert innover engene. Mange steder vil det være vanskelig å bruke slåmaskin til dette arbeidet, og en kan i stedet benytte ryddesag. Det bør videre undersøkes hvorvidt det er mulig å få til et samarbeid mellom de to eiendommene på Jølkroken Ø med tank på å holde mest mulig av enga åpen også på sikt.

I dette området er det svært lite beitedyr. Inngjerding er dermed lite aktuelt. Beitepåvirkningen som er her, regnes som positivt for engene. Om det på sikt blir aktuelt med mer målrettet beite i Jølkroken kan dette skje fra et par uker etter slåttene og utover høsten. Fortrinnsvis med lett storfe, sau eller geit, og gjerne i sammenheng med skogen rundt slåtteengene, med tanke på å holde nede eventuelt lauvoppslag i kantsonene og utveksling av genetisk mangfold mellom slåttemarka og områdene rundt. Om det er aktuelt å beite her på høsten bør tilleggsfôring av eventuelle beitedyr unngås da det kan føre til oppgjødsling, samt spredning av uønskede arter. Kunstgjødsel, sprøytemidler eller beitepusser bør ikke benyttes i slåttemarka.

For restaurering og skjøtsel av så mye av engene i Jølkroken som mulig kan, en vurdere samarbeid med andre aktører. Dette særlig med tanke på at Jølkroken er et viktig landskapeselement som ligger i et møtepunkt for flere turstier som er mye i bruk, og at setervoller hvor driften opprettholdes har stor opplevelsesverdi for publikum som benytter området. Verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde åpner for skjøtsel i området, men ikke for snauhogst av arealer større enn 5 daa (se vedlagt verneforskrift). God dialog med Verneområdetstyret for Trollheimen vil være svært viktig, både for å sikre både økonomisk stabilitet, og at tiltakene som igangsettes er i tråd med regler og forskrifter for området.

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

Bruken av seterområdet rundt Jølkroken kan for gnr. 511/1 ifølge nåværende grunneier Kari-Elin Røttereng Lillemo (pers. medd.) dateres tilbake til 1700-tallet, da det ble inngått avtaler mellom bøndene i nabolaget om felles bruk av området som sauebeite. Det ble da oppsatt, eller det eksisterte allerede, ei «slåttstuggu» med sammenbygd sauefjøs på den andre siden av Jøla for der slåttstuggu står nå. Tuftene etter denne vises enda. Det ble sagt at slåttstuggu ble flyttet til det nåværende sted fordi det var umulig å komme seg over Jøla når det var stor vannføring. Det fantes imidlertid bru over elva noen hundre meter lenger oppover, der folk kryssa elva når de skulle videre utover fjellet for å hente slåttegras. Nåværende grunneiers onkel var født i 1928, og han kunne ikke huske, eller hadde hørt noe om, når husa ble flytta til dit de står i dag. I hans barndom var det tre høyløer i området som hørte gården til. Den ene lå oppe ved Langvatnet, den nåværende som fremdeles står på samme plass, og så var det ei som sto straks over på den andre sida av Jøla i forhold til husa. Den ble flyttet fram i bygda og brukt som stall på heimesætra. Ett år ble det framkjørt 48 vinterlass høy fra slåtteengene i Synstigardsjøldalen. Slåtteengene lå på begge sider av Jøla og Langvassbekken, og ei stor slåtteeng lå i Vasslåtta, som ligger oppe ved Langvatnet. Vasslåtta er på omtrent 42 daa. På det aktuelle bruket er det bare kjent at engene har vært brukt til slått, og ikke til setring.

Det har opp gjennom tiden blitt hogget mye ved her, og det finnes bilder som viser bjørkestokkene før de ble transportert ut og fram. Nåværende brukers morfar Ola O. Jerpstad, født 1897, hogg furu her, furu som ble solgt til Thamshamnbanen og skåret til bruk som sviller. Dette vises godt i terrenget rundt Langvatnet, hvor det mange steder finnes betydelige mengder furustubber, til dels svært grove, i skog som i dag stort sett domineres av bjørk. I tillegg til slått, finnes det også beretninger om at gras har blitt revet og brukt til å stappe i sko, og at det flere steder i området var vanlig å sanke mose og lav som tilleggsfôr til dyra. I tillegg finnes det beretninger om at en bjørn forsøkte å bryte seg inn i et av seterfjøsene i området for å komme seg inn til dyra.

Nåværende bruker kjenner ikke til når bruken av slåtteengene sluttet, men antar at det kan ha skjedd på slutten av 1940-tallet eller først på 1950-tallet. Etter det her engene ligget «for fefot,» altså bare vært beitet av dyr på utmarksbeite. Artsmangfoldet i engene er likevel såpass jevnt fordelt at det fremdeles er godt synlig at dette er gammel slåttemark. I løpet av de siste 20 årene er det ryddet mye bjørk rundt Jølkroken, hvor deler av engene også slås. Avlinga fjernes imidlertid ikke. På Jølkroken Ø har det vært ikke vært slått på lenge, men noe skog er hogd med tanke på å prøve å gjenoppta skjøtsel.

2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen

Lokaliteten ligger som nevnt i et område med svært lite beitedyr i terrenget, og det er derfor ikke aktuelt å gjerde inne engene i denne omgang. Lokaliteten er stor og ligger langt unna folk, noe som vil gjøre det svært krevende eller umulig for en person å håndtere slått, raking og bakketørrking av avlinga samtidig som arealene skal gjenåpnes.

På sikt bør målsetningen ut fra lokalitetenes restaureringspotensial være å få på plass et system for systematisk slått av så mye av lokalitetene som mulig. Ved slik skjøtsel kan det også være aktuelt å involvere eksterne krefter. I tråd med anbefalinger i kap. 2.2 er det mest aktuelt å gjenåpne arealer som egner seg godt for restaurering (sone 2 i kartet i fig. 4 og 5), samtidig som allerede åpne arealer (sone 1 i kartet i fig. 4 og 5) fortsatt slås. Slåtten kan fordeles på flere år, slik at en i løpet av 4-5 år får slått mest mulig av arealet. I de delene av engene som ikke egner seg for slåmaskin kan ryddesag eller lignende brukes. Samtidig er det viktig at avlinga fjernes på de delene av lokaliteten som slås, og at denne vendes og får tørke på bakken/hesjes før den fjernes. De siste årene har været vært mer stabilt i august sammenlignet med juli i Trøndelag, noe som er fordel med tanke på å få høyet tørt. En seinere slått er også en fordel for mange insekter sammenlignet med slått i juli, da flere av blomstene har blomstret av seinere i sesongen. Samtidig kan einer og vierbusker i sone 3 (fig. 5) fjernes og bjørkeskogen i sone 2 og 3 tynnes gradvis. Dette gjøres i tråd med anbefalingene i kap. 2.2.

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Setervollene i Jølkroken er grasrike, og med stor variasjon i artssammensetning. Mange steder er graset tjukt, og der det ikke er slått på lenge ligger tette matter med dødt gras. Særlig mot nord og vest på Jølkroken Ø er det mange tuer og høgvokst gras i de arealene som sannsynligvis har vært sporadisk påvirket av flom og hvor skogen er hogd.

En ser likevel klare effekter på artsamangfoldet i områdene hvor det allerede har vært slått, med lavere og mer glissent feltsjikt snarere enn dominans av sølvbunke og skogørkvein, samt høyere innslag av kulturlandskapstilknyttede urter og gras. Også påvisning av beitemarksopp i Jølkroken er et tegn på at gjengroinga er stoppet før den kom for langt her. Disse artene utkonkurreres i stor grad av sopp som hører sammen med bjørk når det gror igjen.

Figur 4. Kart som markerer arealer som bør slås (Sone 1), hvor det er mest aktuelt å restaurere slåttemark (Sone 2). Kartgrunnlag: Norge Digitalt

Figur 5. Kart som markerer arealer som bør slås (Sone 1), hvor det er mest aktuelt å restaurere slåttemark (Sone 2), og hvor det er mest aktuelt med fjerning av ungskog (Sone 3), og slått ligger lenger frem i tid.. Kartgrunnlag: Norge Digitalt

2.6 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E):

Å gjennom restaurering sammen med tradisjonell slått og fjerning av høyet, opprettholde og videreutvikle gode forhold for naturengplanter, beitemarksopp og insekter, i et helhetlig, verdifullt natur- og kulturlandskap i Jølkroken.

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

Områder i sone 1 skal være åpen slåtteeng, og opprettholdes ved slått minimum hvert 4.-5. år, bakketørking og fjerning av avlinga.

Områder innenfor sone 2 prioriteres for restaurering av slåtteeng på sikt gjennom fjerning av ungsog og en del eldre trær, og på sikt gjenopptakelse av slåtteskjøtsel.

Områdene innenfor sone 3 prioriteres i første omgang for hogst av einer og vier, og seinere også for hogst av bjørk med tanke på å unngå gjengroing, og eventuell gjenopptakelse av slåtteskjøtsel også her. Eventuelle store seljer, bjørker og rognere spares i kantsonene og tilgrensende skog med tanke på insekter.

Ivareta bygninger som finnes i området.

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

Videreutvikle og forbedre ytterligere en jevnere utbredelse av typiske engplanter som blåklomme, bakkefrytle, legeveronika, fjelltimotei, fjellmarikåpe, skogstorkenebb, gulaks, engkvein småengkall og harerug.

Under en normal soppsesong bør det forekomme flere arter av beitemarksopp i engene.

Fremmedarter skal ikke forekomme i slåtteengene.

Redusere dominans av engkvein og sølvbunke.

2.7 Restaureringstiltak

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ DELOMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKE)
Fjerning av ungsog og på sikt gjenopptakelse av slåtteskjøtsel. Sette igjen enkelte trær (5-15 per daa), fortrinnsvis gammel bjørk og gammel furu, samt døende trær og høgstubber. Settes igjen med tanke på å ivareta vannhusholdning i engene, og engenes funksjon som kantsone langs Jøla. Ned mot Jøla settes også vierkratt igjen. Prioriter uttak av ung bjørk, vier og einer. På sikt bør	2024-2034	Sone 2	Vinter/vår/ forsommer

rekrutteringstrær sikres. Kjøring med tyngre maskiner bør skje på frossen mark. Kvist deponeres utenfor lokalitetene eller brennes. Alternativt brukes den til å gjenskape «ratutgarder.» Unngå kvisthauger som kan føre til oppgjødsling av engene når kvisten råtner. Stubber som ikke er til hindre for slått kan få stå. Eventuelle store seljer, bjørker og rogners spares om de påtreffes.			
Hogst av einer og vier nord og øst i Jølkroken Ø. Settes igjen i kantsoner mot Jøla. Dette prioriteres før hogst av bjørk og gjenopptakelse av slåtteskjøtsel på samme delområde. Kjøring med tyngre maskiner bør skje på frossen mark. Kvist deponeres utenfor lokalitetene eller brennes. Alternativt brukes den til å gjenskape «ratutgarder.» Unngå kvisthauger som kan føre til oppgjødsling av engene når kvisten råtner.	2024-2024	Sone 3	Vinter/vår/ forsommer
På sikt også hogst av mye av bjørka nord og øst i Jølkroken Ø. Sett gjerne igjen tilsvarende antall trær som i sone 2. Kjøring med tyngre maskiner bør skje på frossen mark. Kvist deponeres utenfor lokalitetene eller brennes. Alternativt brukes den til å gjenskape «ratutgarder.» Unngå kvisthauger som kan føre til oppgjødsling av engene når kvisten råtner. Stubber som ikke er til hindre for slått kan få stå. Eventuelle store seljer, bjørker og rogners spares om de påtreffes.	2024-2024	Sone 3	Vinter/vår/ forsommer

2.8 Skjøtselstiltak

Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKE)
Om det er mulig er det en fordel at hele arealet slås hvert år, men som nevnt er det svært aktuelt å slå teiger hvert år, og slå hver teig minimum hvert 4.-5. år. Slått skjer i løpet av august med tohjulsstraktor/ryddesag. Så mye av graset som mulig fjernes etter bakketørking (eller hesjing). Det er viktig at graset er helt tørt før det fjernes, og at det vendes flere ganger i forbindelse med tørking. Det skal ikke tilføres gjødsel eller sprøytemidler. Lokalitetene jordarbeides ikke.	Årlig	Sone 1 og på sikt sone 2 og ev. sone 3	Slått i løpet av august

Generelt gjelder for skjøtselsslått:

- Slåtten bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakketørkes 2-3 dager før det fjernes fra området.
- Områdene kan slås med liten lett traktor med slåmaskin, tohjulsslåmaskin eller ljà, avhengig av bratthet. Kantklipper med skjæreblad kan benyttes på mindre areal der det er vanskelig å komme til med maskiner.
- Ikke bruk tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan påføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller husdyrgjødsel.

Beiting

Det er ifølge tidligere grunneier Kari-Elin Røttereng Lillemo (pers. medd.) lite aktuelt med systematisk beiting med husdyr på Jølkroken. Om dette likevel skulle bli aktuelt gjelder følgende generelle råd for beiting i slåttemark:

Generelt gjelder for beiting i slåttemark:

- Beiting kan være positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Unngå beite dersom det er insektarter eller karplantearter i slåtteenga som blir negativt påvirket.
- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. tråkkskader). Heller ikke saueraser som selektivt beiter arter som er ønsket i enga.
- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønngjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slåtten seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere i gang)
- Unngå tilleggsføring inne på slåttemarka.
- Slåttemark med rik vårblostring (f.eks. med tidligblomstrende orkideer og marinøkler) bør ikke beites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturer bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKKE)
Fjerning av kvist fra slåtteengene, samt ev. hogstavfall som ligger igjen.	Årlig	Sone 1-3	Vår

Vurder å bruke kvist og einer som ryddes til å gjenskape såkalte «ratutgarder.» Disse bør plasseres langs kanten av Jølkroken Ø, gjerne mot nord og øst, der det er mest einer i dag. Unngå grøftingsinngrep eller kjøring i tilgrensede myrer i forbindelse med arbeidet.	-	Sone 2 og 3	I forbindelse med rydding av einer, vier og kvist.
--	---	-------------	--

2.9 Oppfølging av skjøtselsplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERING ÅR: 2034
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER: Det kan med fordel gjennomføres supplerende undersøkelser av beitemarksopp etter gjenopptatt skjøtsel. Insektundersøkelser er ikke gjennomført.
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK: Slått på det meste av Jølkroken samt omfattende restaurering med fjerning av einer og ungbjørk her. Hogst av noe bjørk på Jølkroken Ø
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN: Kari-Elin Røttereng Lillemo

3 Kilder

- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for Naturtyper 2018*.
<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2023, august 11). *Fremmede arter i Norge—Med økologisk risiko 2023*.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. (2024). *Artskart—Internettportal for artssøk*.
<https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Bele, B., & Norderhaug, A. (2008). *Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge. Bioforsk FOKUS Nettutgave publisert hos Artsdatabanken*.
- Folden, H. E. (1997). *Trollheimen. 1. Folldalen og Vindøldalen. Bygdeforlaget*. 180 s.
- Folden, H. E. (1998). *Trollheimen. 2. Østlige områder. Bygdeforlaget*. 192 s.
- Miljødirektoratet. (2023a). *Basiskartlegging 2023. Oppdragsbeskrivelse. Versjon 2023.01.26*.
- Miljødirektoratet. (2023b). *Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Miljødirektoratet veileder (M-2209 2023; s. 374)*.
<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>
- Miljødirektoratet. (2024). *Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Miljødirektoratet veileder (M-2209 Versjon 12.01.2024; s. 411)*.
<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>
- Moen, A. (1998). *Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon*. Statens Kartverk.
- NGU. (2024a). *Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*.
https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/
- NGU. (2024b). *Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*.
https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Svalheim, E., Garnås, I., & Hauge, L. (2018). *Slåttemark, veileder for restaurering og skjøtsel. NIBIO Rapport 4/151/2018*. NIBIO.

Vedlegg

Bilder

Figur 6. **Jølkroken.** 32N N6975490 Ø 528678. Jølkroken. Lokaliteten sett fra vest mot nordøst. Fotografen står i den rikeste delen av enga. Slått av røsslyng vil på sikt føre til at denne går tilbake. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 7. **Jølkroken.** 32N N6975553 Ø 528697. Lokaliteten sett fra nordvest mot sørøst. Unge lauvkratt mot nordøst må snart fjernes på nytt. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 8. **Jølkroken.** Fra ei av mange kantsoner der tynning av bjørk på sikt gjør at arealet kan slå. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 9. **Jølkroken.** Bilde av artsinventar. Mye blåklokke preget lokaliteten i 2023. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 10. **Jølkroken Ø.** 32N N6975071 Ø 529583. På naboeiendommen, men innenfor lokaliteten (del av sone 2). Bilde fra øst mot vest viser ruinene av høyløa som en gang lå her, og slåtteenger med behov for betydelig tynning av bjørk. Om disse arealene skal skjøttes, krever dette samarbeid på tvers av eiendomsgrenser. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 11. **Jølkroken Ø.** 32N N6975070 Ø 529484. Sør i lokaliteten mot nordvest (del av sone 1), ved eiendomsgrensen mellom de to eiendommene. Her er det lang mellom trærne, og slåtten kan delvis tas opp uten mye mer restaurering. Gamle bjørker som holder på å råtne kan godt få ligge uten at de fjernes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 12. **Jølkroken Ø.** 32N N6975199 Ø529310. Jølkroken Ø. Helt nordvest i lokaliteten sett mot sørøst innenfor sone 1. Elva Jøla bukker seg gjennom vierkrattene til høyre i bildet. Også her kan det slås uten mye ekstra restaureringsarbeid foruten fjerning av vierkratt og ung bjørk. Eldre trær bør å stå for å hindre utstrakt oppslag av sølvbunke og skogørkvein. Vierkratt helt ned mot elva bør også få stå, og det samme bør høgstubben til høyre i bildet. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 13. **Jølkroken Ø.** 32N N6975231 Ø529358. Jølkroken Ø. Sentralt på enga i Sone 1 sett mot sør. Her er en del tuer, men slått bør være mulig med ryddesag, særlig etter fjerning av vierkratt. Mye av avlinga domineres av sølvbunke og skogørkvein. Fjellene som skimtes i bakgrunnen ligger i Jøldalen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 14. **Jølkroken Ø.** 32N N6975154 Ø529528. Jølkroken Ø. Øst i lokaliteten sett mot nordvest, innenfor Sone 2 og innenfor gnr. 511/1. For å kunne slå, må unge bjørkekratt fjernes og eldre bjørk settes igjen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 15. **Jølkroken Ø.** Detaljbilde fra samme område som fig. 14. Arter som finnskjegg, blåklokke og skogstorkenebb er godt synlige. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 16. **Jølkroken Ø.** 32N N6975242 Ø529333. Nord i lokaliteten mot nordvest innenfor sone 3. Her vil gjenopptakelse av slått kreve omfattende fjerning av vierkratt og ung bjørk. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 17. Fra myra like nordvest for Jølkroken Ø. Her har det garantert vært slått, men preget er borte og det er i dag kun flaskestarr og torvmoser som dominerer. Myra er derfor ikke kartlagt som slåttemyr. Dette er tilfelle for en god del av myrene som har vært slått i dette området. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Naturtyper

Lokalitetsbeskrivelse etter Miljødirektoratets instruks

Navn: Jølkroken

NiN-ID: NINFP2410147608

Naturtype: D2.1 Slåttemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 24/08/2023

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 11 012 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Stort

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Høy lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert til moderat da arealene var slått fram til rundt 1940, men etter det har grodd igjen. I nyere tid er mye bjørk fjernet, og slåtten er gjenopptatt, men uten at det slås årlig. Det er derfor stedvis en del unge bjørkerenninger. Ut mot kantene inngår også en del eldre bjørk, særlig mot sørvest. Engene beites sporadisk av dyr på utmarksbeite. Ingen fremmedarter er registrert, og det er ingen spor etter moderne gjødsling.

Naturmangfold beskrivelse: Naturmangfold er vurdert til stort da lokaliteten er 11 daa og har registreringer av en rødlisteart i kategori VU (mørkskjella vokssopp). Enga er i stor grad kalkfattig og dominert av noen få arter slik som finnskjegg, blåklomme, bakkefrytle, engkvein og tepperot. Mot vest inngår litt rikere arealer, med arter som hvitmaure, fjelltistel, fjellfrøstjerne, skogstorkenebb, hvitbladtistel, harerug og katterot. Samlet sett er det registrert en rekke kartleggingsenheter av varierende rikhet her, selv om ikke hele variasjonen kommer til uttrykk gjennom det angitte antallet kartleggingsenheter. Det står både høyløe og slåttebu her. Lokaliteten ligger i et område med flere turstier.

Navn: Jølkroken Ø

NiN-ID: NINFP2410147607

Naturtype: D2.1 Slåttemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 22/08/2023

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 54 166 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Stort

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Høy lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert til moderat da arealene var slått fram til rundt 1940, men etter det har grodd igjen. I nyere tid er mye bjørk fjernet, og noe er også slått. I tillegg er engene beita av dyr på utmarksbeite, om enn sporadisk. Det er fremdeles mye einer og vier i busksjiktet på deler av arealet, og kanskje i særlig grad mot nord og øst, hvor gjengroingspreget derfor er mye tydeligere. Ingen fremmedarter er registrert, og det er ingen spor etter moderne gjødsling.

Naturmangfold beskrivelse: Naturmangfold er vurdert til stort, da lokaliteten er stor (ca. 55 daa) og variert (3 registrerte kartleggingsenheter). Ingen rødlistearter av karplanter, moser, lav og sopp er registrert, og ingen rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp er kjent fra før. Enkelte habitatspesifikke arter slik som blåklokke, finnskjegg og hvitmaure er registrert i tillegg til blant annet bakkefrytle, gulaks, fjelltimotei, småengkall, fjellmarikåpe og engkvein. I rikere søkk øker innslaget av skogstorkenebb, hvitbladtistel og skogørkvein i tillegg til noe tyrihjel. I partier mot vest der det er hogd inngår økende mengde skogørkvein og sølvbunke. Helt mot øst ligger rester av ei gammel høyløe.

Artslister

Tabell 1: Artsliste for Jølkroken, basert på feltkartlegging (24.08.2023) og eksport fra Artskart (01.05.2024) (Artsdatabanken og GBIF Norge, 2024).

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn
Karplanter	<i>Achillea millefolium</i>	ryllik	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Agrostis capillaris</i>	engkvein	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Alchemilla alpina</i>	fjellmarikåpe	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Antennaria dioica</i>	kattefot*	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	gulaks	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Avenella flexuosa</i>	smyle	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Betula pubescens</i>	bjørk	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Bistorta vivipara</i>	harerug	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Calluna vulgaris</i>	røsslyng	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Campanula rotundifolia</i>	blåklokke	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Carex pallescens</i>	bleikstarr	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Carex panicea</i>	kornstarr	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Carex pilulifera</i>	bråtestarr	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Carex vaginata</i>	slirestarr	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Cerastium fontanum</i>	arve	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Cirsium heterophyllum</i>	hvitbladtistel	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Deschampsia cespitosa</i> ssp. <i>cespitosa</i>	sølvbunke	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Festuca rubra</i>	rødsvingel	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Festuca vivipara</i>	geitsvingel	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Filipendula ulmaria</i>	mjødurt	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Galium boreale</i>	hvitmaure*	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Geranium sylvaticum</i>	skogstorkenebb	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Hypericum maculatum</i>	firkantperikum	Livskraftig (LC)	24.08.2023

Karplanter	<i>Juncus filiformis</i>	trådsiv	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Juniperus communis</i>	einer	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Luzula multiflora</i>	bakkefrytle	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Nardus stricta</i>	finnskjegg*	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Phleum alpinum</i>	fjelltimotei	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Pinus sylvestris</i>	fur	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	tepperot	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Rhinanthus minor</i>	småengkall	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Rumex acetosa</i>	matsyre	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	følblom	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Solidago virgaurea</i>	gullris	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Saussurea alpina</i>	fjelltistel	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Succisa pratensis</i>	blåknapp	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Thalictrum alpinum</i>	fjellfrøstjerne	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Vaccinium myrtillus</i>	blåbær	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	tyttebær	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Veronica chamaedrys</i>	teskjeggveronika	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Veronica officinalis</i>	legeveronika	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Karplanter	<i>Viola palustris</i>	myrfiol	Livskraftig (LC)	24.08.2023
Sopper	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	Sårbar (VU)	24.08.2023

* Arten er en tyngdepunksart for semi-naturlig eng.

Tabell 2: Artsliste for Jølkroken Ø, basert på feltkartlegging (22.08.2023) og eksport fra Artskart (01.05.2024) (Artsdatabanken og GBIF Norge, 2024).

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn
Karplanter	<i>Achillea millefolium</i>	ryllik	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Agrostis capillaris</i>	engkvein	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Alchemilla alpina</i>	fjellmarikåpe	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	gulaks	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Avenella flexuosa</i>	smyle	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Betula pubescens</i>	bjørk	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Bistorta vivipara</i>	harerug	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Calamagrostis purpurea</i>	skogrørkvein	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Calluna vulgaris</i>	røsslyng	Livskraftig (LC)	22.08.2023

Karplanter	<i>Campanula rotundifolia</i>	blåklokke	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Carex nigra ssp. nigra</i>	slåtestarr	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Carex pallescens</i>	bleikstarr	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Carex panicea</i>	kornstarr	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Carex pilulifera</i>	bråtestarr	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Carex vaginata</i>	slirestarr	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Cerastium fontanum</i>	arve	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Cirsium heterophyllum</i>	hvitbladistel	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Deschampsia cespitosa ssp. cespitosa</i>	sølvbunke	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Festuca rubra</i>	rødsvingel	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Festuca vivipara</i>	geitsvingel	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Filipendula ulmaria</i>	mjødurt	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Galium boreale</i>	hvitmaure*	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Geranium sylvaticum</i>	skogstorkenebb	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Hypericum maculatum</i>	firkantperikum	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Juncus filiformis</i>	trådsiv	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Juniperus communis</i>	einer	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Luzula multiflora</i>	bakkefrytle	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Nardus stricta</i>	finnskjegg*	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Phleum alpinum</i>	fjelltimotei	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	tepperot	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Rhinanthus minor</i>	småengkall	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Rumex acetosa</i>	matsyre	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Salix sp.</i>	vier sp.	-	22.08.2023
Karplanter	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	følblom	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Solidago virgaurea</i>	gullris	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Saussurea alpina</i>	fjelltistel	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Succisa pratensis</i>	blåknapp	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Vaccinium myrtillus</i>	blåbær	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	tyttebær	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Veronica chamaedrys</i>	tveskjeggveronika	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Veronica officinalis</i>	legeveronika	Livskraftig (LC)	22.08.2023
Karplanter	<i>Viola palustris</i>	myrfiol	Livskraftig (LC)	22.08.2023

* Arten er en tyngdepunksart for semi-naturlig eng.

Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater

Her er det plass for grunneier å føre inn sine egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene. Ved å ha slike notater samla, vil det være lettere å sammenstille erfaringene når planen skal revideres.

AREAL/DELOMR ÅDE:	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE	ANTALL DAGSVERK / TIMER	ÅR

Forskrift om vern av Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal og Sunndal kommunar, Møre og Romsdal, Oppdal, Rennebu og Meldal kommunar, Trøndelag.

Dato	FOR-1987-12-11-1066
Publisert	II 1987 s 495
Ikrafttredelse	11.12.1987
Sist endret	FOR-2018-01-11-36
Gjelder for	Surnadal, Sunndal, Oppdal, Rennebu, Orkland og Rindal kommunar, Møre og Romsdal og Trøndelag
Hjemmel	LOV-1970-06-19-63-§8, LOV-1970-06-19-63-§10, LOV-1970-06-19-63-§21, LOV-1970-06-19-63-§22 og LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77
Korttittel	Forskrift om Trollheimen landskapsvernområde

Fastsett ved kgl. res. av 11. desember 1987. Fremja av Miljøverndepartementet. Endra ved forskrifter 17 des 1999 nr. 1447, 31 mai 2017 nr. 1091, 11 jan 2017 nr. 36.

Kapitteloversikt:

- I
- II. Grenser
- III. Føremålet.
- IV. Vernereglar.
- V. Ikrafttreding.

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, §§ 5, 6, 13, 21 og 23 er eit område i Trollheimen i Rindal, Surnadal og Sunndal kommunar i Møre og Romsdal fylke og i Oppdal, Rennebu og Meldal kommunar i Trøndelag fylke lagt ut til landskapsvernområde ved kgl.res. av 11. desember 1987 under namnet Trollheimen landskapsvernområde.

0 Endra med forskrift 11 jan 2018 nr. 36.

II. Grenser

Det freda området omfattar heile eller delar av følgjande gnr./bnr.:

Rindal kommune: 1/1; 1/2; 1/3; 1/4; 1/5; 1/6; 1/7; 1/8; 4/13; 4/14; 4/15; 4/16; 4/71; 4/72; 6/1; 6/2; 6/3; 6/3/11; 6/21; 7/1; 7/2; 7/6; 7/8; 8/1; 10/1; 10/2; 12/1; 12/14; 12/15; 16/4; 16/5; 67/1; 67/2; 67/4; 67/9; 67/11; 67/14; 70/1; 70/4; 70/5; 70/6; 71/6; 72/1; 72/3.

Surnadal kommune: 5/1; 5/2; 5/3; 5/4; 5/5; 16/1; 16/2; 16/3; 16/4; 16/5; 16/6; 16/7; 16/8; 16/9; 16/10; 16/11; 16/12; 16/13; 16/14; 16/15; 16/16; 16/17; 16/18; 16/19; 16/20; 16/21; 16/22; 16/23; 16/25; 16/26; 16/27; 16/28; 16/29; 16/30; 16/31; 16/32; 16/33; 16/35; 16/39; 16/41; 16/44; 16/47; 16/48; 16/49; 16/50; 16/51; 16/52; 16/53; 16/54; 16/56; 16/57; 17/3; 17/4; 17/5; 17/10; 17/11; 17/12; 17/13; 17/14; 17/15; 17/24; 17/25; 17/28; 17/43; 17/54; 17/55; 17/61; 17/69; 17/70; 17/72; 17/81; 17/82; 17/83; 17/84; 17/85; 17/86; 17/121; 17/169; 43/1; 43/3; 43/7; 43/9; 43/12; 43/13; 43/17; 43/18; 43/19; 43/22; 43/24; 43/27; 43/28; 43/31; 43/33; 43/34; 43/34/1; 43/35; 43/40; 43/42; 47/7; 47/8; 47/8/1; 47/14; 47/19; 47/21; 47/28; 47/29; 133/1; 133/2; 133/3; 137/1; 137/2; 137/3; 137/4; 138/1; 138/3; 139/1; 139/2; 139/3; 139/4; 139/5; 140/1; 140/14; 140/15; 141/1; 141/2; 142/1; 143/1.

Sunndal kommune: 6/1; 6/1/1; 50/1; 51/7; 51/24; 51/31; 51/35; 51/654; 91/1; 103/1; 103/3; 103/4; 104/1; 104/7; 104/9.

Oppdal kommune: 140/1; 142/1; 145/6; 150/2; 150/3; 150/7; 150/8; 151/1; 151/2; 151/4; 152/3; 153/3; 154/1; 154/2; 154/3; 155/1; 155/5; 156/1; 156/2; 156/3; 156/9; 157/1; 157/4; 158/1; 159/1; 159/8; 160/1; 160/2; 162/1; 163/1; 164/1; 165/1; 166/1; 166/5; 167/1; 179/10; 187/1; 188/1; 189/1; 191/1; 191/9; 193/1; 195/2; 196/4; 197/1; 203/2; 204/1; 205/2; 205/15; 206/1; 207/1; 208/1; 209/1; 210/1; 211/1; 211/2; 219/1; 219/5; 220/2; 221/1; 223/1; 225/1; 226/1; 229/1; 230/8; 230/103; 231/4; 232/1; 232/2; 232/4; 236/1; 237/1; 241/1; 242/1; 244/2; 245/1; 246/1; 247/1; 248/1; 249/1; 251/1; 253/1; 258/1; 259/1; 259/3; 260/1; 262/1; 262/3; 263/1; 265/2; 328/1; 334/1; 334/2; 334/3; 334/4; 356/1.

Rennebu kommune: 4/1; 4/2; 5/6; 10/1; 10/1/3; 10/1/7; 10/12; 10/13; 10/14; 10/15; 10/16; 10/17; 10/18; 10/19; 10/20; 10/21; 10/22; 10/23; 10/24; 10/25; 10/26; 10/27; 10/28; 10/29; 10/30; 10/37; 13/11; 15/3; 15/4; 15/9; 15/10; 15/14; 15/16; 15/17; 15/30; 21/1; 21/5; 21/21; 21/47; 21/48; 21/49; 21/50; 21/51; 21/54; 21/57; 21/198; 21/381; 32/1; 32/12; 37/1; 38/1; 38/4; 38/5; 38/18; 38/26; 39/1; 127/6; 128/1; 128/1/1; 128/1/2; 128/1/3; 128/1/4; 128/16; 128/20; 137/2; 137/6; 137/7; 137/8; 140/1; 140/2; 140/3; 141/1; 141/7; 141/8; 142/1; 143/1; 143/1/1; 143/3; 143/3/1; 143/9; 143/10; 143/11; 143/12; 143/26; 144/1; 144/3; 146/2; 146/7; 146/8; 146/9; 146/19; 147/1; 147/7; 147/8; 148/1; 148/8; 149/1; 149/19; 150/8; 150/9; 150/11; 150/21; 150/38; 151/1; 151/1/1; 151/2; 151/3; 151/4; 151/6; 151/19; 151/20; 151/21; 151/2; 152/3; 152/7; 152/22; 156/1; 156/2; 156/3; 156/4; 156/23; 156/24; 156/27; 156/28; 156/29; 156/30; 156/31; 157/1; 158/1; 158/2; 158/5; 159/1; 159/5; 163/1; 165/2; 166/5; 167/1; 168/1; 168/3.

Meldal kommune: 110/6; 111/1; 111/6; 113/1; 113/2; 113/5; 113/23; 114/1; 115/1; 115/2; 115/3; 115/33; 115/38; 115/39; 115/40; 115/44; 115/50; 116/2; 117/6; 118/1; 118/4; 118/9; 127/6; 127/26; 127/27; 132/3; 133/2; 139/6; 140/4; 143/11.

Det verna arealet er omlag 1209 km².

Grensene for landskapsvernområdet er teikna inn på oversiktskart i målestokk 1:180 000, detaljkart Miniildalen i målestokk 1:20 000 og detaljkart Trollheimshytta i målestokk 1:30 000. Alle karta er merka «Miljødirektoratet mai 2017». Karta og vernereglane blir oppbevarte i dei berørte kommunane, hjå fylkesmennene i Møre og Romsdal og i Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

Dei nøyaktige grensene for reservatet skal merkast opp i marka etter nærare tilvising frå forvaltningsstyresmakta. Knekkpunkta bør koordinatfestast.

0 Endra med forskrifter 17 des 1999 nr. 1447, 31 mai 2017 nr. 1091, 11 jan 2018 nr. 36.

III. Føremålet.

Føremålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på eit særmerkt og vakkert fjellområde med skog og seterdalar og eit rikt plante- og dyreliv.

IV. Vernereglar.

1. Landskapet

1.1 Alle inngrep som vesentlig kan endra karakteren til landskapet er forbodne. Dette gjeld til dømes

- a. Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein, mineral eller fossilar, bergverksdrift, vassdragsregulering, og sprøyting med kjemiske midlar mot lauvtreoppslag. Opplistinga er ikkje fullstendig.
- b. Oppdyrking eller endring i samansetnaden av treslag ved skogkultur.

- c. Snauhogst dersom kvar hogstflate er større enn 5 daa. Ny skog skal komme naturleg, men furu kan likevel plantast.
 - d. Felling av særmerkte og dekorative tre, gaddar og daude tre elles som er med på å prega landskapet.
- 1.2 Reglane i 1.1 er ikkje til hinder for:
- a. Vedlikehald av bygningar, vegar og anlegg, også slike som trengst til drifta av kraftverk.
 - b. Oppattning av bygningar som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningsrådet skal i slike høve gje forvaltningsstyresmakta melding om søknad om byggjeløyve. Forvaltningsstyresmakta kan setja vilkår for utforminga av bygningane.
 - c. Utbygging av Småvoll kraftverk utan regulering av Kråkvatnet. (Småvoll Alt. B, jf. St.meld. nr. 53 1986-87).
- 1.3 Unntak etter søknad.
- Når verksemda kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet kan forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår gje løyve til:
- a. Nydyrking og oppføring av nye seteranlegg og framføring av jordbruksveg, kraftline og teleline/telekabel der det er naudsynt.
 - b. Snauhogst av flater større enn 5 daa, bygging av vegar for skogsdrift og andre tiltak i samband med skogbruksverksemd når det er naudsynt og det kan skje utan vesentleg terrenginngrep.
 - c. Oppføring av bygningar, gjerde og andre anlegg i samband med reindrift.
 - d. Bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet.
 - e. Opparbeiding av nye turistleier og løyper.
2. Plantelivet.
- Planter og plantesamfunn over skoggrensa som er sjeldne i den norske fjellheimen er freda mot all slags skade og øydeleggjing som ikkje følgjer av landbruk, reindrift eller vanleg aktsam ferdsel. Nye viltveksande planteartar må ikkje innførast.
3. Dyrelivet.
- 3.1 Dyrelivet i landskapsvernområdet vert regulert av viltlova og lov om laksefiske og innlandsfiske, med forskrifter. Jakt og fiske kan drivast i samsvar med dei lover og reglar som til ei kvar tid gjeld.
4. Militær operativ verksemd og andre offentlige tiltak.
- Vernereglane er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsverksemd.
5. Motorisert ferdsel
- 5.1 Motorisert ferdsel er forbode, likeeins lågtflyging og landing med fly eller helikopter.
- 5.2. Unnateke frå reglane i 5.1 er:
- a. Motorferdsel i samband med militær operativ verksemd.
 - b. Motorferdsel i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsverksemd.
 - c. Køyring på Heldals- og Jøldalsvegane inn til Heldalen og parkeringsplassen på Jølhaugen.
 - d. Bruk av snøscooter, merka med skilt utstedt av reindriftsagronomen i Trøndelag/Hedmark, på vinterføre for utøving av reindrift.
- 5.3 Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til:
- a. Transport som trengst i samband med jordbruk og beitebruk, til dømes frakting av fôr, gjødsel, ved eller hogstvirke, og til framkøyring av felt storvilt.
 - b. Transport på berr mark for frakting av material til oppføring og vedlikehald av anlegg som er naudsynte i reindriftnæringa.
 - c. Transport av varer til turisthyttene og naudsynt transport i samband med bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet.
 - d. Transport som trengst ved tilsyn av kraftanlegg.

- e. Frakting av materialer og tyngre utstyr (båtar e.a.) til fritidshus, buer og naust.
- f. Motorferdsel når andre særlege grunnar ligg føre. Før eit løyve i tilfelle vert gjeve, skal trongen haldast opp mot mogelege skader og ulemper og vurderast i høve til eit mål om å redusera motorferdsla til eit minimum.

6. Unntak i særskilde høve.

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå vernereglane for vitskapelege undersøkingar og arbeid av vesentleg verdi for samfunnet og i spesielle tilfelle, når det ikkje strir mot føremålet med vernet.

7. Skjøtsel.

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta avgjer, kan gjennomføre skjøtseltiltak for å fremja føremålet med vernet. Det kan utarbeidast skjøtelsplan som skal innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltaka.

8. Forvaltning.

Forvaltninga av vernereglane vert lagt til fylkesmannen i Møre og Romsdal og fylkesmannen i Trøndelag, kvar innanfor sitt fylke.

Det skal nemnast opp eit samarbeidsutval for området med ein representant for kvar av kommunane og dei to fylkeskommunane.

Departementet fastset kven som skal ha sekretariatet for samarbeidsutvalet.

Samarbeidsutvalet skal haldast underretta om forvaltninga i verneområdet, og har uttalerett i større, prinsipielle eller vanskelege saker. Det kan be om at det blir utarbeidd skjøtelsplan for området, og skal generelt følgja opp utviklinga og sjå til at den er i samsvar med verneføremålet.

Forvaltningsstyresmakta kan i saker etter pkt. 5.3 a og e delegera til dei som har det daglege oppsynet å ta avgjerd etter nærare retningslinjer.

0 Endra med forskrift 11 jan 2018 nr. 36.

V. Ikrafttreding.

Desse reglane trer i kraft straks.

Vedlegg

[Vernekart Trollheimen landskapsvernområde – Oversiktskart](#)

[Vernekart Trollheimen landskapsvernområde – Detaljkart Trollheimshytta](#)

[Vernekart Trollheimen landskapsvernområde – Detaljkart Minilldalsmyrene](#)

0 Tilføyd med forskrift 31 mai 2017 nr. 1091.

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–074
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-384-8

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no